



NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

MENOVÝ PREHLAD
JANUÁR 1995

I. REÁLNA EKONOMIKA

Ukazovatele		1993	1994			1994	1995
			Okt.	Nov.	Dec.		Jan.
HDP	(mld. Sk, s.c. k 1.1.1984) (%) ^{1/}	173,8 -4,1				182,2 4,8	
Výroba ^{1/2/}	Priemysel (%)	-13,5	10,7	8,3	9,7	6,4	6,3
	Stavebníctvo (%)	-23,8	-1,3	1,3	-1,9	5,3	-8,9
Nezamestnanosť	(tis. osôb)	368,1	359,9	363,0	371,5	371,5	387,1
	(%)	14,4	14,1	14,3	14,6	14,6	15,2
Zahraničný obchod ^{3/ 4/}	Vývoz	95,7	107,0	121,6			
(mld. Sk, f.o.b.)	Dovoz	125,9	120,7	134,6			
	Saldo (mld. Sk)	-30,2	-13,7	-13,0			

^{1/}Zmena oproti rovnakému obdobiu r.

^{2/}Údaje v bežných cenách

^{3/}Kumulatívne hodnoty

^{4/}Konvertibilné meny

Úroveň **spotrebiteľských cien** sa v januári zvýšila o 1,4 % a bola zhodná s cenovou úrovňou v rovnakom období minulého roka. V porovnaní s januárom 1994 predstavoval rast cien 11,7 %.

Rozhodujúci vplyv na celkovú medzimesačnú zmenu mal priemyselný tovar, ktorého cenová úroveň sa zvýšila o 1,6 %. V tomto súbore najväčší rast bol u cien kultúrnych potrieb o 6,2 % v dôsledku zvýšenia cien novín a časopisov, palív o 2,8 % a potrieb pre dopravu a šport o 2,4 %. Ceny verejného stravovania sa zvýšili o 1,7 % v dôsledku rastu cien nápojov a jedál. V oblasti služieb sa ceny zvýšili o 1,4 %. V tomto súbore najviac vzrástli ceny v skupine rekreácie, zdravotná starostlivosť a sociálne zariadenia (o 6,2 %). Úroveň cien potravín sa zvýšila o 1,0 %. V súbore základných potravín to boli najmä ceny mlieka a mliečnych výrobkov (o 3,4 %) v dôsledku zmien garantovaných nákupných cien mlieka a ceny tukov (o 2,2 %).

Objem **priemyselnej produkcie** za január vo výške 35,9 mld. Sk poklesol oproti decembru o 4,4 % (0,8 mld. Sk). V porovnaní s januárom 1994 sa produkcia zvýšila o 6,3 % (2,1 mld. Sk). Priemerná denná produkcia 1,7 mld. Sk poklesla medzimesačne o 4,4 % (73 mil. Sk), predstihla však o 1,2 % januárovú úroveň v roku 1994.

V podnikoch s 25 a viac pracovníkmi predstavovala januárová produktivita práce na jedného pracovníka 61 161 Sk a medzimesačne poklesla o 3,9 %.

V januári 1995 sa predala priemyselná produkcia v hodnote 35,2 mld. Sk, čo bolo o 15,3 % menej ako v decembri 1994 a o 3,3 % menej ako v januári 1994. Z celkovej hodnoty predaja vývoz predstavoval 14,4 mld. Sk (40,8 %).

Zníženie zamestnanosti, produktivity práce a sezónnosť spôsobili, že objem **stavebnej produkcie** 2,5 mld. Sk poklesol oproti predchádzajúcemu mesiacu o 38,5 % (1,5 mld. Sk) a bol o 241 mil. Sk nižší v porovnaní s januárom 1994. Priemerná denná stavebná produkcia (117 mil. Sk) medzi-mesačne klesla o 38,5 %.

V organizáciách s 25 a viac pracovníkmi poklesli medzimesačne stavebné práce v tuzemsku o 1,1 mld. Sk. Vývoz stavebných kapacít poklesol v tom istom období o 348 mil. Sk a predstavoval 7,9 % z celkovej produkcie odvetvia.

Počet **nezamestnaných** v januári sa medzimesačne zvýšil o 15,6 tisíc osôb na 387,1 tisíc. Miera nezamestnanosti tým dosiahla 15,2 %. Tento vývoj bol výsledkom zvýšenia počtu novoeviodovaných o 40 % na 40,3 tisíc. Počet osôb vyradených z evidencie vzrástol o 21,4 % (24,7 tis.) a osôb zaradených do pracovného procesu o 14,1 %. Najvyššia miera nezamestnanosti bola naďalej v okresoch Rimavská Sobota (28,9 %), Rožňava (24,3 %) a Trebišov (24,0 %), najnižšia v Bratislave (5,1 %) a v okresoch Trenčín (7,7 %) a Bratislava - vidiek (8,7 %).

II. VONKAJŠIA EKONOMIKA

Ukazovatele		1993	1994			1994	1995
			Okt.	Nov.	Dec.		Jan.
Bežný účet ^{1/}	Saldo v konvertibilných menách (mld. Sk)	-21,1	-5,5	-4,6			
Devízové rezervy ^{2/}	Bankový systém	1 402,2	2 933,4 ^{*/}	2 928,3 ^{*/}	3 095,5 ^{*/}	3 095,5 ^{*/}	3 131,5 ^{*/}
(mil. USD)	Komerčné banky	952,7	1 368,2 ^{*/}	1 329,9 ^{*/}	1 350,5 ^{*/}	1 350,5 ^{*/}	1 390,6 ^{*/}
	NBS ^{3/}	449,5	1 565,2 ^{*/}	1 598,4 ^{*/}	1 745,0 ^{*/}	1 745,0 ^{*/}	1 740,9 ^{*/}
Hrubá zahraničná zadlženosť ^{2/}	(mld. USD)	3,6	4,2	4,2			
Priemerný devízový kurz ^{4/}	SKK/USD	32,968	30,885	31,061	31,465	32,039	30,970
	SKK/DEM	19,283	20,288	20,201	20,000	19,759	20,196

^{1/}Kumulatívne hodnoty

^{2/}Ku koncu obdobia

^{3/}So zlatom v účtovnej hodnote 42,22 USD/oz

^{4/}Kurz devíza stred

^{*/}Upravené údaje v dôsledku zmeny metodiky

Celkový stav **devízových rezerv NBS** k ultimu januára bol 1 740,7 mil. USD. Oproti stavu ku koncu roka 1994 rezervy poklesli o 4,3 mil. USD.

Na vývoj devízových rezerv pozitívne pôsobili výnosy z aktív, predaja aktív a kladné rektifikácie istiny v bloku CDZ v objeme 1,2 mil. USD ako aj ostatné príjmy NBS zahrňujúce úroky z investovania a FIXBIS-u (depozitum NBS charakteru cenného papiera v BIS) vo výške 0,7 mil. USD.

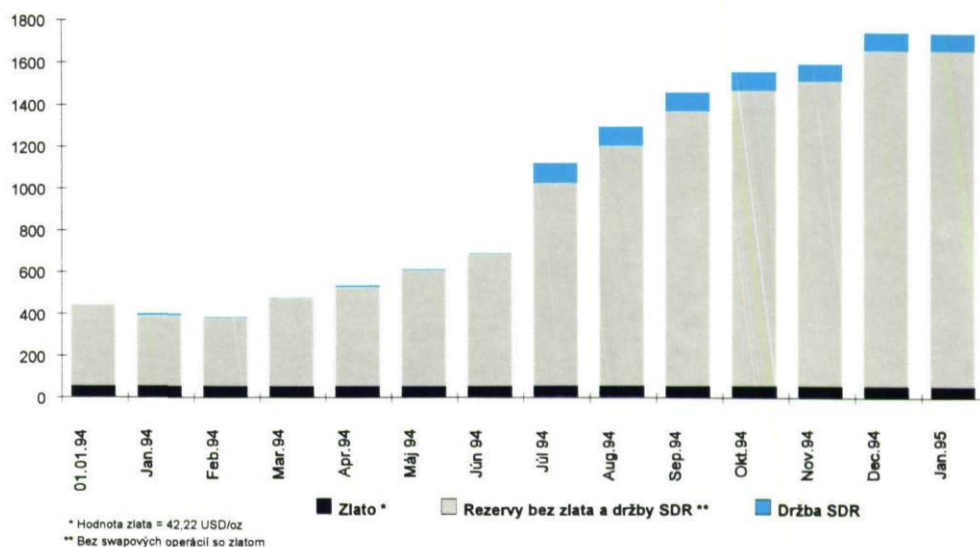


NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Vývoj celkových devízových rezerv NBS (v mil. USD)



NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKÁ



Nepriaznivý dopad na vývoj devízových rezerv v tomto období mali splátky istiny úverov prijatých od MMF v objeme 31,8 mil. USD (59 % celkových výdavkov), výdavky NBS zahrňujúce splátky z titulu swapových operácií, debetné úroky, úroky z prijatých depozit a úhrady faktúr NBS vo výške 12,2 mil. USD, zníženie objemu prijatých depozit o 3,4 mil. USD a splátky dlhovej služby vo výške 0,9 mil. USD.

Celková hrubá zadlženosť k ultimu novembra 1994 bola 4,2 mld. USD. Devízové pasíva komerčných bánk a podnikovej sféry dosiahli spolu výšku 1,8 mld. USD, čo v porovnaní s októbrom predstavovalo nárast o 22,5 mil. USD. Oficiálna zadlženosť vlády SR a NBS k 30. novembru 1994 zostala na úrovni 2,3 mld. USD.

III. MENOVÝ VÝVOJ

Ukazovatele	1993	1994			1994	f 1995
		Okt.	Nov.	Dec.		
Miera inflácie						
Mesačná ^{1/} (%)		1,3	0,7	0,6		1,4
Ročná ^{2/} (%)	25,1	10,2	10,9	11,7	11,7	11,7
Peňažná zásoba M2 ^{3/4/} (%)	18,1 ^{5/}	7,6	8,7	18,8	18,8	1,6
Úvery komerčných bánk ^{4/} (%)	13,0 ^{5/}	-0,5	0,7	1,5	1,5	-0,3
Vklady v komerčných bankách ^{4/} (%)	18,3 ^{5/}	5,8	7,8	17,9	17,9	-1,3
Diskontná sadzba (%)	12,0 ^{6/}	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
Lombardná sadzba ^{7/} (%)	14,0	13,1	13,1	13,1		13,1
Priemerná medzibanková úroková sadzba SKIBOR (%)						
1 deň	16,73 ^{8/}	3,82	3,75	3,95	13,18	5,12
7 dní	17,20 ^{8/}	4,80	4,45	4,36	13,89	5,48
14 dní	17,50 ^{8/}	5,92	5,13	4,85	14,63	5,90
1 mesiac	17,86 ^{8/}	7,94	6,29	5,92	15,62	6,78

^{1/} Ku koncu obdobia

^{5/}

1.1.1993

= 100, zmena

^{2/} December predchádzajúceho roka = 100, zmena

Od 20.12.1993

^{3/} M2 = obeživo, neterminované vklady terminované vklady a úspory, vklady v cudzej mene

^{7/} Priemer za mesiac

^{4/} 31. december predchádzajúceho roka = 100, zmena

Priemer

za 2. polrok 1993

Peňažná zásoba vyjadrená menovým **agregátom M2** poklesla v januári oproti decembru 1994 podľa predbežných údajov o 4,7 mld. Sk (o 1,6 %) a dosiahla stav 290,1 mld. Sk. Pokles agregátu M1 o 7,5 mld. Sk bol čiastočne kompenzovaný nárastom kvázipeniže o 2,8 mld. Sk.

Pokles **agregátu M1** ovplyvnilo zníženie neterminovaných vkladov klientov, pričom ich časť sa transformovala do vyššie úročených terminovaných úložiek. Obeživo v mimobankovom obehu medzimesačne vzrástlo o 0,1 mld. Sk.

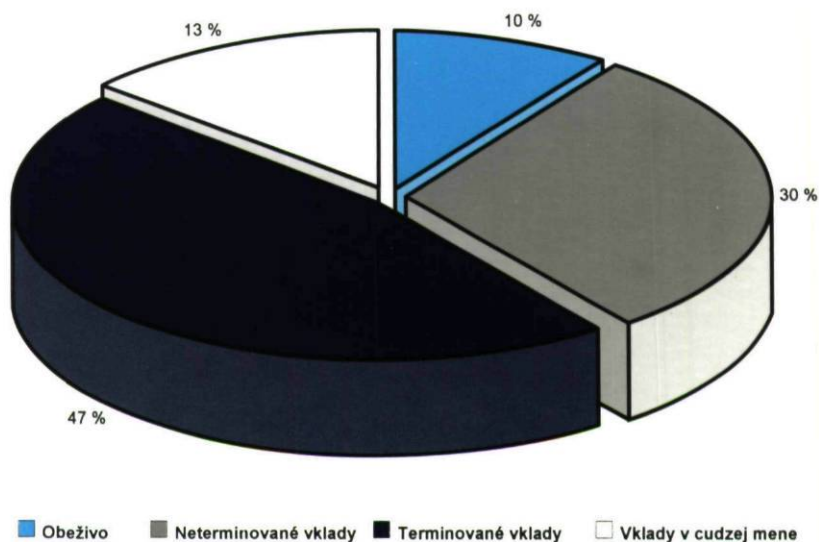
Druhá zložka peňažnej zásoby **kvázipeniže** vzrástla medzimesačne o 2,8 mld. Sk (1,6 %). Na raste participovali najmä terminované vklady sumou 2,3 mld. Sk. Vklady v cudzej mene (prepočítané bežným kurzom) vzrástli o 0,5 mld. Sk

Korunové vklady od nebankových subjektov v obchodných bankách a NBS poklesli v januári oproti decembru minulého roka o 4,7 mld. Sk. Stav k ultimu mesiaca bol 238,8 mld. Sk. Na poklese sa významnou mierou podieľala súkromnopodnikateľská sféra (5,9 mld. Sk) a verejný sektor (1,2 mld. Sk). Medzimesačne vzrástli korunové vklady obyvateľstva (o 1,3 mld. Sk), mimorozpočtových ústredných a miestnych orgánov (o 0,7 mld. Sk), organizácií nezaradených do sektorov a pod zahraničnou kontrolou (o 0,4 mld. Sk).

Vklady v cudzej mene sa v januári oproti decembru zvýšili o 0,3 mld. Sk. Stav ku koncu januára bol 40,3 mld. Sk.



NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA



Úhrn korunových vkladov a vkladov v cudzej mene dosiahol 279,1 mld. Sk, čo predstavovalo medzimesačné zníženie o 4,4 mld. Sk.

Korunové úvery v obchodných bankách a NBS poklesli oproti predchádzajúcemu mesiacu o 0,5 mld. Sk a stav ku koncu januára bol 257,1 mld. Sk. Pokles vyplýval zo zníženia úverov verejnému sektoru (o 3,1 mld. Sk), úverov na mimorozpočtové potreby ústredným a miestnym orgánom (o 0,5 mld. Sk) a pôžičiek obyvateľstvu (o 0,1 mld. Sk), pričom súčasne vzrástli úvery súkromnopodnikateľskej sfére (o 1,1 mld. Sk) a ostatným organizáciám nezaraďeným do sektorov a pod zahraničnou kontrolou (o 2,1 mld. Sk).

Úvery v cudzej mene zaznamenali medzimesačný pokles o 1,5 mld. Sk. Stav k ultimu januára bol 13,8 mld. Sk.

Priemerná úroková miera z celkových korunových vkladov sa medzimesačne znížila z 9,25 % na 9,23 %. Pri dlhodobých vkladoch poklesla o 0,78 bodu a dosiahla 13,89 %. Priemerné úrokové miery z vkladov v Sk s inou dobou viazanosti sa výrazne nezmenili.

Priemerná úroková miera z úverov v Sk poklesla v januári o 0,16 bodu a dosiahla úroveň 14,39 %. V časovej štruktúre úverov sa medzimesačne znížili úrokové miery z dlhodobých úverov z 11,68 % na 11,30 % a strednodobých úverov zo 14,89 % na 14,82 %.

Priemerná úroková miera z celkového objemu čerpaných úverov predstavovala 19,09 %, čiže zotrvala takmer na úrovni predchádzajúceho mesiaca. Pri dlhodobých čerpaných úveroch sa zmenila z 15,13 % na 16,11 %.

Úroková marža obchodných bánk v decembri predstavovala 5,16 bodu.

Menovú politiku začiatkom januára 1995 určovali tri skutočnosti ovplyvňujúce menový vývoj - vysoký nárast peňažnej zásoby ku koncu roka 1994, rozpočtové provizórium a pretrvávajúci stav nadmernej likvidity obchodných bánk.

Ku koncu januára poklesli úverové aktivity oproti východisku roka o 1,6 mld. Sk. Možný úverový priestor stanovený na 1. štvrtrok využili obchodné banky v januári na 97,9 % (265,3 mld. Sk).

V systéme **refinancovania**, vzhľadom na to, že likvidita bankového sektora zostala nezmenená, t.j. peňažný trh disponoval dostatkom krátkodobých zdrojov, zostali v januári v platnosti postupy uplatnené začiatkom 2. polroka 1994. Refinancovanie sa realizovalo iba prostredníctvom zmenkových obchodov s orientáciou na podporu poľnohospodárstva a exportu. Reeskont zmeniek na podporu poľnohospodárstva sa k 31.1.1995 čerpal vo výške 1,3 mld. Sk, t.j. 65,0 %. Ku koncu januára došlo oproti východisku k poklesu refinancovania o 0,4 mld. Sk.

K ultimu januára 1995 bolo na trhu krátkodobých cenných papierov spolu 28 610 ks **štátnych pokladničných poukázok**, z toho 24 641 ks predstavovali ŠPP emitované v roku 1994 na krytie schodku ŠR splatných v roku 1995.

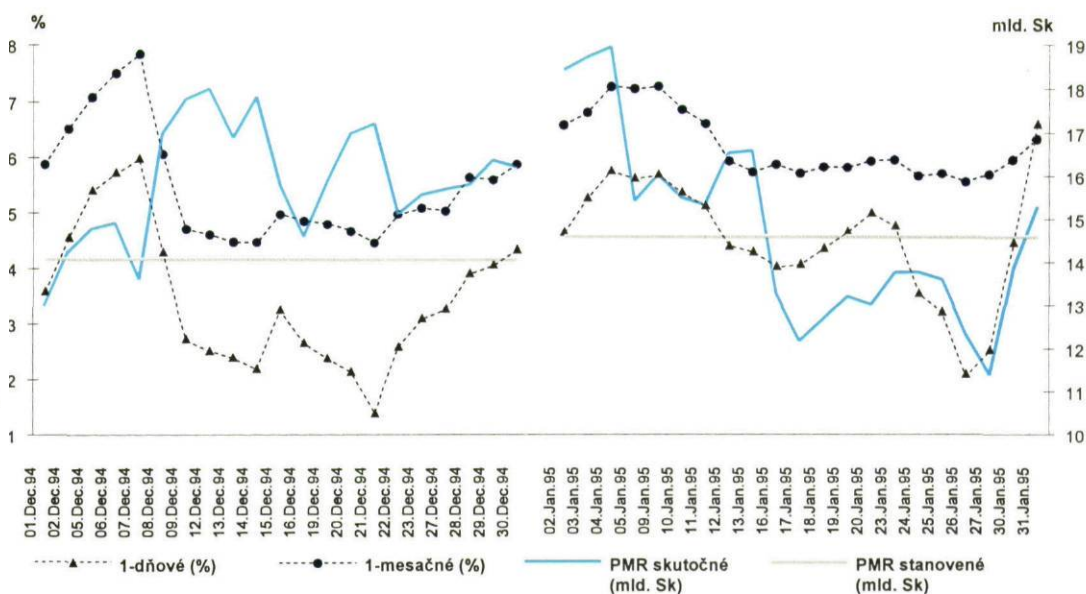
NBS sa v priebehu januára zúčastňovala primárnych aukcií ŠPP, kde nakupovala 10 % z akceptovaných ponúk komerčných bánk.

V dôsledku zmeny v koncepcii refinancovania obchodných bánk na rok 1995, spočívajúcej v presune ťažiska refinancovania na operácie na voľnom trhu, rozhodol aukčný výbor o zvýšení limitu na držbu ŠPP v portfóliu NBS z 2,0 mld. Sk na 3,0 mld. Sk. Vzhľadom na vývoj na peňažnom trhu, charakterizovaný prebytkom likvidity v bankovom sektore, uvedený limit NBS v januári nenaplnila.

Povinné minimálne rezervy a medzibankové úrokové sadzby



NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA



Na Burze cenných papierov Bratislava sa v januári obchodovalo s emisiami **štátnych dlhopisov** č. 006, 007 a 008 (mimo rehabilitačných). Z hľadiska obchodovateľnosti na parkete BCPB bol medzi štátnymi dlhopismi najúspešnejší dlhopis emisie č. 007 s objemom obchodov 652,7 tis. Sk a cenou 101,5 % a dlhopis emisie č. 008 s objemom obchodov 533,5 tis. Sk a cenou 102 %, čo predstavovalo výnos do splatnosti 13,45 %. V priamych obchodoch bol najviac obchodovaným dlhopis emisie č. 006 v objeme 1 537,8 tis. Sk a dlhopis emisie č. 008 v objeme 541,4 tis. Sk.

Objem obchodov uzavretých v januári na BCPB dosiahol sumu 4,7 mld. Sk, čo predstavovalo 75 % celkového objemu za rok 1994. Kótované dlhopisy sa na tomto objeme podieľali 13 %.

Výsledky peňažných procesov len nevýrazne ovplyvnili ku koncu januára **bilanciu NBS**. Bilančná suma sa zvýšila o 2,7 mld. Sk (o 1,5 %).

V aktívach sa na zmene bilančnej sumy najviac podieľali pohľadávky voči ŠR, ktoré oproti minulému mesiacu vzrástli o 3,0 mld. Sk. Ich nárast spôsobilo zvýšenie štátnych pokladničných poukázok v portfóliu NBS.

Na zvýšení bilančnej sumy v pasívach sa najviac podieľal nárast záväzkov NBS voči ŠR o 4,8 mld. Sk, pričom položka bežné hospodárenie vzrástla o 4,4 mld. Sk, štátne finančné aktíva o 0,1 mld. Sk a štátne fondy o 0,3 mld. Sk.

Zahraničné pasíva v konvertibilnej a nekonvertibilnej mene mierne klesli o 2,1 mld. Sk (o 2,8 %), najmä v dôsledku zníženia záväzkov voči medzinárodným inštitúciám.

Uvedené zmeny v rozhodujúcich položkách aktív a pasív bilancie NBS čistú pozíciu sektorov ekonomiky SR vo vzťahu k NBS v januári 1995 výrazne neovplyvnili.

IV. VLÁDNY SEKTOR

Ukazovatele	1993	1994			1994	1995
		Okt.	Nov.	Dec.		
Štátny rozpočet						
Príjmy (mld. Sk) ^{1/}	144,5	113,0	124,0	139,1	139,1	11,1
Výdavky (mld. Sk) ^{1/}	167,5	128,8	140,7	162,0	162,0	9,1
Saldo (mld. Sk)	-23,0	-15,8	-16,7	-22,9	-22,9	2,0

^{1/} Kumulatívne hodnoty

Rozpočtové hospodárenie sa v januári realizovalo v podmienkach rozpočtového provizória.

Celkové rozpočtové príjmy dosiahli 11,1 mld. Sk, čo bolo o 1,8 mld. Sk viac v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka. Podstatne lepšie plnenie zaznamenali príjmy z dane z pridanej hodnoty a dane z príjmov právnických i fyzických osôb.

Výdavky vo výške 9,1 mld. Sk predstavovali čiastku o 4,9 mld. Sk nižšiu oproti výdavkom v januári minulého roka a o 3,5 mld. Sk nižšiu oproti alikvotnému podielu z limitu stanoveného pre rozpočtové provizorium na 1. štvrtrok 1995.

Súhrnným pôsobením týchto vplyvov sa k 31.1.1995 dosiahol rozpočtový prebytok 2,0 mld. Sk oproti schodku 4,7 mld. Sk k 31.1.1994. Po zohľadnení zvýšenia aktívneho salda clearingového zúčtovania s Českou republikou o 1,1 mld. Sk dosiahol tento prebytok 3,1 mld. Sk.

Čistá pozícia vlády voči bankovej sústave dosiahla podľa predbežných údajov hodnotu asi 69,5 mld. Sk, čo oproti koncu roka 1994 predstavovalo zníženie o 2,7 mld. Sk.

V. INFORMÁCIE

S účinnosťou od 17. marca 1995 znížila Národná banka Slovenska diskontnú sadzbu z 12 na 11 percent. Zmena diskontnej sadzby bola podmienená tromi predpokladmi, ktoré sa splnili. Bol schválený štátny rozpočet na rok 1995, obchodné banky boli informované o možných zmenách na stretnutí s členmi Bankovej rady 2. marca 1995 a februárová miera inflácie dosiahla 0,5 %.

Tretia tranža pôžičky Európskej investičnej banky vo výške 3 603 tis. USD bola uvoľnená 27. februára 1995.

Zmluva medzi Slovenskou republikou a Export Import Bank of Japan o kofinancovaní pôžičky Economic Recovery Loan zo Svetovej banky vo výške 60 mil. USD bola podpísaná 7. marca 1995.

Dňa 20. marca 1995 guvernér NBS V. Masár prijal výkonného riaditeľa Svetovej banky W. Rilla, ktorý zastupuje vo Svetovej banke Belgickú konštituenciu, kam patrí aj Slovenská republika. W. Rill sa zaujímal najmä o výsledky dosiahnuté v poslednom období v slovenskej ekonomike a predmetom rozhovoru bolo aj vymedzenie ďalšej spolupráce so SB v súlade s programovým vyhlásením vlády SR. Guvernér NBS navrhol, aby sa ďalšia spolupráca sústredila do troch oblastí, a to na podporu infraštruktúry, do oblasti reštrukturalizácie bankového a podnikového sektora prostredníctvom pôžičky EFSAL a na podporu know-how formou kofinancovania alebo technickej pomoci.

V Matignonskom paláci v Paríži v sídle francúzskeho premiéra E. Balladura podpísali 19. marca 1995 predsedovia vlád Slovenskej republiky a Maďarskej republiky Vladimír Mečiar a Gyula Horn Zmluvu o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci medzi SR a MR.

Vláda SR schválila 21. marca 1995 program "Čisté ruky", ktorého cieľom je vypracovanie a zavedenie opatrení proti korupcii a s ňou spojenými negatívnymi spoločenskými javmi. Vláda ďalej odvolala členov komisie na vysporiadanie majetku po bývalej ČSFR a za jej predsedu vymenovala S. Kozlíka. Členmi komisie sa stali ministri A. Režeš, P. Bisák, štátny tajomník MF SR J. Magula a guvernér NBS V. Masár.

Ministerstvo financií SR podľa zákona č. 248/1992 Zb. po dôkladnom uvážení a zhodnotení situácie v investičnom fonde PSIPS, a.s., Banská Bystrica, odňalo fondu rozhodnutím č. 001/1995/SAN z 3. marca 1995 povolenie na vykonávanie činnosti. Akúkoľvek činnosť PSIPS, a.s., Banská Bystrica bude Ministerstvo financií SR ako štátny dozor nad kapitálovým trhom považovať za neoprávnené prevádzkovanie činnosti.

O ďalšie perspektivy Mincovne Kremnica sa zaujímal premiér V. Mečiar v sprievode S. Kozlíka, J. Duckého a guvernéra NBS V. Masára počas návštevy okresu Žiar nad Hronom dňa 17. marca 1995. Vzhľadom na špecifickú výrobu sa s privatizáciou Mincovne neuvažuje.



NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Menový odbor
Štúrova 2, 818 54 Bratislava

Vydáva:
Odbor verejných informácií NBS
tel.: 364 349, 210 34 05, 210 34 14
fax: 210 34 12